

ZAPISNIK

sa 76. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore,
koja je održana 25. jula 2016. godine

Sjednica je počela u 10:00 sati. Predsjedavala je mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali: mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora; Saša Pešić, Rešid Adrović, Vuk Roćen, prof. dr Jelisava Kalezić, doc. dr Branka Bošnjak i Andrija Popović, članovi Odbora.

Sjednici nijesu prisustvovali: dr Radosav Nišavić, zamjenik predsjednice Odbora; doc. dr Draginja Vuksanović, Milan Knežević i Miloš Konatar, članovi Odbora.

Sjednici je prisustvovao poslanik Nik Gjelošhaj, kao predstavnik predlagača akta koji se razmatra.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević konstatovala je da Odbor ima kvorum za rad i punovažno odlučivanje i otvorila 76. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći:

DNEVNI RED:

- Usvajanje zapisnika sa 69, 70, 71. i 72. sjednice Odbora

1. Predlog rezolucije, koju su podnijeli poslanici Nik Gjelošhaj i Genci Nimanbegu.

*

Na početku rada Odbor je jednoglasno usvojio zapisnike sa 69, 70, 71. i 72. sjednice Odbora.

Tačka 1 : Predlog rezolucije

Predsjednica Odbora je dala riječ predstavniku predlagača rezolucije poslaniku Niku Gjelošhaju koji je obrazložio razloge za podnošenje ovog akta. Kako je naveo, osnovni razlozi su: objašnjavanje nekih odrednica Rječnika, a posebno onih koje se odnose na Albance koji se definišu samo kao stanovnici Albanije, te posljedično i drugih odrednica vezanih za njih; objašnjenje da Malisori nijesu dio albanskog naroda već su albanizirani; objašnjenje za pripadnike islamske vjeroispovijesti koje smatra pretencioznim, nestručnim, uvredljivim i neprihvatljivim i dr. Poslanik Gjelošhaj je istakao da je to loše za Crnu Goru, uopšte. Kazao je da je rezolucija iznuđen potez, jer je bio siguran da će se CANU ograditi, ali kako nije, smatra da uvrede i njihov način komunikacije ukazuju da posrijedi nije greška nego namjera. Da bi se društvena šteta ograničila i, koliko god je moguće, ublažile posljedice, rezolucijom se predlaže da se CANU javno izvini ne samo pripadnicima pomenutih nacionalnih i vjerskih zajednica, već svim građanima Crne Gore, te da se istovremeno povuče i zadnji primjerak izdatog Rječnika. Poslanik Gjelošhaj je najavio podnošenje amandmana pravno-tehničke prirode na svih šest tačaka Predloga rezolucije i članove Odbora upoznao sa izmijenjenim

tekstom Predloga rezolucije. U tekst su unijete pravno-tehničke korekcije tačaka, kao i amandmanske izmjene iz Izvještaja Zakonodavnog odbora o razmatranju Predloga rezoluciju, uključujući i naziv Predloga rezolucije.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević je otvorila raspravu o Predlogu rezolucije ističući da odavno neka knjiga nije izazvala toliku pažnju i polemiku. Kazala je da ako je cilj autora svake knjige da dođe do auditorijuma, onda je u ovom slučaju takav cilj ispunjen i ona je izazvala reakcije kako stručne tako i laičke javnosti. Predmet ove polemike su greške koje je neophodno ispraviti, sporna objašnjenja značajnog broja pojmova koji imaju neprimjerene sadržaje u odnosu na nacionalne manjine u Crnoj Gori, zatim primjeri koji se koriste kao objašnjenje pojedinih pojmova koji ne odgovaraju suštini, značenja koja su neprecizna i nedorečena i određeni termini koji su izostavljeni, a trebalo bi da budu u Rječniku. Sa činjenicom da Rječnik sadrži greške saglasni su i sami autori i to su mediji prenijeli. Takođe, i grupa od više od sto intelektualaca je tražila povlačenje Rječnika. Izjasnilo se o tome i Ministarstvo za manjinska i ljudska prava, kao i Vlada Crne Gore. Na osnovu svih tih reakcija nesporan je jedinstven zaključak da u Rječniku postoje greške koje je neophodno ispraviti. Ono što je sporno je način na koji te greške treba ispraviti. U tom kontekstu, neophodno je da se nastavi dijalog između predlagača i onih koji su tumači Rječnika, jer je teška konstatacija da je postojala namjera da se nanese uvreda jednom dijelu naroda i sa tim se poslanica Tanasijević nije saglasila. Polemika koja se vodi preko medija, u kojoj svako iznosi svoj stav i daje svoju izjavu, ne može se smatrati konstruktivnom, već je potrebno da se nastavi sa dijalogom i radom na Rječniku u duhu tolerancije, uključujući sve relevantne stručne naučne i demokratske kapacitete. Smatra da je potrebno pokazati da je svima zajednički cilj multietičnost i multikonfesionalnost kao najveća vrijednost Crne Gore. Ipak se radi o jednom od najvećih crnogorskih projekata koji će se raditi duži niz godina. Što se tiče samog teksta Predloga rezolucije, predsjednica Tanasijević je istakla da su za nju prihvatljive prvih pet tačaka koje predstavljaju suštinu i satisfakciju za uvredu koja je greškom nanijeta, međutim pripremila je amandman kojim bi se tačka 6 Predloga rezolucije brisala. Tačkom 6 traži se da se, ukoliko u razumnom roku od dana usvajanja rezolucije CANU ne povuče Rječnik, privremeno suspenduje finansiranje CANU, do konačnog povlačenja i zadnjeg primjerka Rječnika. Predsjednica Tanasijević je kazala da smatra da tačka 6 nije u duhu samog dokumenta, kao i da bi se time pričinila šteta realizovanju ostalih projekata CANU. Zaključila je da Demokratska partija socijalista prihvata rezoluciju u dijelu prvih pet tačaka, dok će vezano za tačku 6 podnijeti amandman.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić istakla je da je sve ovo posljedica jedne politike kojom je došlo do proglašavanja jezika prema nazivu države, što jeste legitimno pravo, ali donosi niz komplikacija, te da se plaši da će, što se bude više odmicalo u radu na Rječniku, doći do veće zbrke. Ona je iskazala svoj stav da se neće izjašnjavati po ovom Predlogu rezolucije zato što je jezik na kome se obrazovala, koji govori i koji danas primjenjuje srpsko-hrvatski, odnosno hrvatsko-srpski, odnosno srpski, odnosno hrvatski. Iznijela je veoma kritičan stav po pitanju skorijeg istorijskog razvoja jezika i lingvistike u Crnoj Gori.

Predsjednica Tanasijević je ukazala da se u tački 3 i tački 5 Predloga rezolucije nalazi ista konstatacija, te da tu tehničku grešku treba ispraviti. Sa tim su se saglasili članovi Odbora.

Poslanik Andrija Popović je ukazao na još neke tehničke nedostatke u tekstu Predloga rezolucije, kao i vezano sam naziv Predloga rezolucije koji je na Zakonodavnom odboru

korigovan. Ukazao je na neke istorijske činjenice ističući da je normalno da je imenovanje jezika politički čin. Iskazao je stav Liberalne partije da će podržati predloženu rezoluciju. Takođe, izrazio je zadovoljstvo zbog imenovanja novog predsjednika CANU i nadu da će se ovybiljnije prići rješavanju problema, kao i da će se iz svega izvući veliko naravoućenije, jer je nesporno da su u ovaj prolekat uloženi ogromna energija i velika sredstva.

Poslanica doc. dr Branka Bošnjak je iznijela mišljenje da Predlog rezolucije nije trebalo da se nađe na dnevnom redu, jer nije dobro da se politika miješa u rad naučnih institucija. Kazala je da je evidentno da greške postoje, ali da je sigurna da nije bilo zle namjere autora, odnosno tima koji je radio na realizaciji ovog projekta. Radi se o poznatim imenima koja imaju reputaciju, i nema logike da su pojedini imali interesa da učine bilo što sa namjerom da uvrijede pripadnike manjina. Smatra da Odbor nije mjesto gdje treba raspravljati o ovom pitanju, koje je prvenstveno naučna tema za neki okrugli sto ili sl. Vezano za tačku 6 Predloga rezolucije iskazala je stav da ne treba da stoji u tekstu. Generalno, kazala je da će njen stav biti protiv Predloga rezolucije.

Predsjednica Tanasijević je predložila da, ukoliko su svi članovi Odbora i predlagač saglasni, amandman na tačku 6 bude amandman Odbora. Time bi se skratila procedura i odmah izmijenio tekst Predloga rezolucije. Njen predlog nije dobio podršku predstavnika predlagača Nika Gjeloshaja, kao ni poslanika Andrije Popovića, pa se pristupilo daljoj raspravi.

Poslanik Gjeloshaj je dodao da će, ukoliko bude usvojen amandman vezano za tačku 6 Predloga rezolucije, predlagači razmisliti šta dalje da čine.

Predsjednica Odbora je kazala da će u tom slučaju amandman ići u formalnu proceduru.

Poslanik Saša Pešić je svojim učešćem u raspravi podržao stav predsjednice Odbora, odnosno potvrdio da je to jedinstven stav DPS-a. Kazao je da nema dileme da postoje greške, te da vjeruje da nijesu namjerne. Podržao je Predlog rezolucije u dijelu prvih pet članova.

Poslanik Roćen je kazao da nije sporno da nastale greške treba ispraviti i da o tome postoji jedinstven stav. Međutim, Predlog rezolucije sadrži imperativne norme koje ne bi trebalo da stoje i nijesu u duhu samog akta. Bilo bi poželjno da se nađe zamjena izraza nekim blažim, kao što su „preporuka“ ili „preispitivanje stava“ koji ne bi imali imperativni karakter. Vezano za tačku 6 poslanik Roćen je istakao da nema dileme da je neprihvatljiv.

Poslanik Rešid Adrović je kazao da očekuje da se greške isprave, Rječnik povuče i da se otkloni ono što je uvredljivo za manjinske narode. Evidentno je da pomaka ima, da je došlo do promjene rukovodstva CANU i da očekuje da neće biti daljih problema. Vezano za komentar da se Odbor bavi poslom koji mu ne pripada poslanik Adrović je ukazao da se ovaj saziv Odbora bavio mnogim pitanjima koja su u nadležnosti Vlade i to se tada smatralo potrebnim. Tako i ovaj Predlog rezolucije kojom se štite manjinski narodi treba da bude predmet rasprave na ovom Odboru i treba da bude jedinstveno podržan.

Poslanica Bošnjak je dodatno pojasnila, naglasivši da to smatra veoma važnim, da do smjene u CANU nije došlo zbog Rječnika, već iz razloga što je dosadašnji predsjednik stekao zakonske uslove za penziju.

Poslanik Popović je predložio da se pitanje amandmana vezano za tačku 6 riješi na način što će se Vladi Crne Gore preporučiti da, u slučaju da se Rječnik ne povuče, privremeno suspenduje finansiranje daljeg rada na Rječniku. Na taj način bi se zaštitili ostali projekti.

Predsjednica Tanasijević je pojasnila da CANU ima svoja sredstva finansiranja i da to ne bi dalo željene efekte. Zaključila je da je potrebno da svako da doprinos da se prevaziđu nastali problemi, da se isprave greške i da se rad na Rječniku nastavi u duhu atmosfere dijaloga i tolerancije.

U završnoj riječi poslanik Gjeloshaj je kazao da je Rječnik uvrijedio 20-25% građana Crne Gore i da odnosom prema tome svako preuzima svoj dio odgovornosti. Ponovio je da je Predlog rezolucije iznuđen čin jer nije bilo pravovremene reakcije. Ponovio je da je njegova obaveza da reaguje, zbog svog naroda i svoje djece, te da misli da je na strani pravde. Naglasio je da je CANU institucija koja se finansira iz budžeta, odnosno od svih građana Crne Gore i da smatra da ono što su definisali autori i izdavači nije stav građana Crne Gore. Kazao je da stoji iza toga da je ovo bio projektni zadatak jer bi u suprotnom greške blagovremeno bile ispravljene. Naglasio je da ne vidi razlog zašto je problematično da se suspenduje finansiranje CANU, kad je takvo rješenje već korišćeno u pojedinim situacijama kada su bila aktuelna pojedina kadrovska pitanja. Kazao je da neće pristati na amandman na tačku 6. Ne smatra da je predlagač rezolucije uveo politiku u oblast nauke, već da je to učinila CANU. On je pojasnio da je potrebno da CANU pozove stručnjake iz albanske nacionalne zajednice ako im treba stručna pomoć, a da on kao poslanik nije imao pravo da ćuti, pogotovo uz činjenicu da je slušajući objašnjenja i način na koji su predstavnici ovog projekta branili svoje greške osjećao duševne patnje. Posljednje što je bilo njegova namjera, naglasio je Gjeloshaj, je želja da politički profitira. Ovakav nivo štete iziskuje mjere koje uključuju i suspendovanje finansiranja ukoliko to bude potrebno.

Predsjednica Tanasijević je iznijela stav da je poslanik Gjeloshaj isuviše isključiv po pojedinim pitanjima vezanim za finansiranje CANU i citirala članove iz Zakona o Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti koji se odnose na njen status i finansiranje. Dodala je da će od odnosa predlagača prema amandmanu na tačku 6 zavisiti konačan stav DPS-a o Predlogu rezolucije.

Odbor se izjasnio o Predlogu rezolucije sa: četiri glasa „za“, jedan“ protiv“ i jedan „uzdržan“.

Odbor je predložio Skupštini Crne Gore da usvoji Predlog rezolucije.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određena je mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora.

Sjednica je završena u 11:15 sati.

Broj: 00-63-11/16-

SEKRETARKA ODBORA

Svjetlana Aligrudić

PREDSJEDNICA ODBORA

mr Branka Tanasijević